

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Ο.Ε.Φ.Ε. 2003

ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ στ. 506-525

Ἄλλ' ἢ τυραννὶς πολλὰ τ' ἄλλ' εὐδαιμονεῖ
κᾶξεστιν αὐτῇ δρᾶν λέγειν θ' ἂ βούλεται.

ΚΡ. Σὺ τοῦτο μούνη τῶνδε Καδμείων ὄρεᾶς.

ΑΝ. Ὅρῳσι χοῦτοί σοι δ' ὑπὶ λλουσι στόμα.

ΚΡ. Σὺ δ' οὐκ ἐπαιδῇ, τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς;

510

ΑΝ. Οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν τοὺς ὁμοσπλάγχχνους σέβειν.

ΚΡ. Οὐκ οὐν ὁμαίμος χῶ καταντίον θανῶν;

ΑΝ. Ὅμαίμος ἐκ μιᾶς τε καὶ ταύτου πατρός.

ΚΡ. Πῶς δῆτ' ἐκείνῳ δυσσεβῇ τιμᾶς χάριν;

ΑΝ. Οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ κατθανῶν νέκυς.

515

ΚΡ. Εἴ τοί σφε τιμᾶς ἐξ ἴσου τῷ δυσσεβεῖ.

ΑΝ. Οὐ γάρ τι δοῦλος, ἀλλ' ἀδελφὸς ὦλετο.

ΚΡ. Πορθῶν δὲ τήνδε γῆν ὁ δ' ἀντιστὰς ὕπερ.

ΑΝ. Ὅμως ὃ γ' Αἰδὴς τοὺς νόμους ἴσους ποθεῖ.

ΚΡ. Ἄλλ' οὐχ ὁ χρηστὸς τῷ κακῷ λαχεῖν ἴσος.

520

ΑΝ. Τίς οἶδεν εἰ κάτωθεν εὐαγὴ τάδε;

ΚΡ. Οὗτοι ποθ' οὐχ θρόος, οὔδ' ὅταν θάνῃ, φίλος.

ΑΝ. Οὗτοι συνέχθην, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν.

ΚΡ. Κάτω νυν ἔλθοῦς, εἰ φιλητέον, φίλει

κείνους ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή.

525

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το απόσπασμα: «Ἄλλ' ἢ τυραννὶς...ὁ κατθανῶν νέκυς». (30 μονάδες)

B1. Σύμφωνα με τον A. Lesky, ο στίχος 523 «οὗτοι συνέχθην ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν» αποτελεί «την πρώτη φράση της ευρωπαϊκῆς ἀνθρωπιάς». Με δεδομένη αὐτή την παρατήρηση καὶ παρακολουθώντας τον ἀγῶνα λόγων στους στίχους 508-525 να ηθογραφήσετε τὴν Ἀντιγόνη. (10 μονάδες)

B2. Ο Κρέων διακατέχεται ἀπὸ τὴν ἀλαζονεία ενός ἐξουσιαστή, ο οποίος μέσα στην πνευματικὴ του τύφλωση πιστεύει ὅτι ὁ ἴδιος, ἀν καὶ ἄνθρωπος, γνωρίζει περισσότερα ἀπὸ τοὺς θεοὺς. Ὑπάρχουν στοιχεῖα στο κείμενο που σας δόθηκε που νὰ δικαιολογούν αὐτὴ τὴν ἀξιολόγηση; (10 μονάδες)

B3. Να συγκρίνετε τὴν στάση τῆς Ἀντιγόνης ἀπέναντι στην ἐξουσία, ὅπως αὐτὴ διαφαίνεται στους στίχους 506-507 τοῦ πρωτοτύπου ἀποσπάσματος, με τὴν ἀντίστοιχη τοῦ Χοροῦ στο νεοελληνικὸ ἀπόσπασμα που ἀκολουθεῖ:

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΠΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ στ. 872-875

ΧΟ. Καλός ο σεβασμός στην άγια τάξη,
όμως χαμένος κόπος ν' αψηφάς
την εξουσία κι όποιον την εξουσία κρατά
εσένα σε χαντάκωσε η αυτόνομη πορεία.

(10 μονάδες)

B4. Πώς προβάλλεται το πρόβλημα της ηθικής τάξης στα σωζόμενα έργα του Σοφοκλή;

(10 μονάδες)

B5. Να εντοπίσετε στο πρωτότυπο απόσπασμα λέξεις ετυμολογικά συγγενείς με τις ακόλουθες: επόπτης, πανωλεθρία, λαχνός, είδηση, ευζωία.

(10 μονάδες)

B6.α) Για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε το ζητούμενο τύπο:

αἰσχροὺς: ονομαστική ενικού θηλυκού γένους

πατρός: κλητική ενικού

χάριν: αιτιατική πληθυντικού

δυσσεβεί: δοτική πληθυντικού

τήνδε: ονομαστική πληθυντικού

(5 μονάδες)

B6.β) Να γράψετε το β' ενικό οριστικής ενεστώτα των ρηματικών τύπων που ακολουθούν, στη φωνή που βρίσκονται: δρᾶν, βούλεται, λαχεῖν, φίλει, ἄρξει.

(5 μονάδες)

B7. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω όρων:

δρᾶν (507), χάριν (514), λαχεῖν (520), τίς (521), ζώντος (525).

(10 μονάδες)